

קונטרס

"שלום עבדו"

מילין זעירין על האי גברא רבה, שריד לדור דעה משיירי כנסת
הגדולה, המנורה הטהורה זכה וברה, נפש אצילית ונקיה מכל
פניה, ולעבוד את בוראה חפצה וחשקה, בקדושה ובטהורה
ובשמחה רבה, במסירות נפש לתורה ולמצוות,

העמיד תלמידים לאלפים ולרבבות, להקים השכינה מעפרה,
ולהחיש הגאולה במהרה, עמודא דצלותהון בהשתפכות הנפש
ובכוונה גדולה, בעל לב טהור וזך מכל סיג ופגם,

אוהבן של ישראל, קרב לבבות לאביהם שבשמים, קיבל כל אחד
במאור פנים באהבה ושמחה, השתתף בצערן של ישראל ונשאן
על ליבו כאשר ישא האומן את היונק, הזדכך ביסורים וקיבלם
באהבה,

בנש"ק אראלים ותרשישים, רשכבה"ג מו"ר ועט"ר, עטרת
תפארת ישראל, מרן רה"י חכם שלום הכהן זצוקללה"ה.

נתבקש לישיבה של מעלה בקדרותא דצפרא יום המר והנמהר
כ"ה אב (כ"ה תברכו) התשפ"ב לפ"ק.

הרב הדומה למלאך (עפ"י חגיגה ט"ו ע"ב)

אמר הכותב:

הלב מסרב להאמין והשכל מלהבין, שמו"ר עט"ר איננו איתנו, סעו המה
למנוחות עזבו אותנו לאנחות, רבבות תלמידיו כמוני נותרו מיותמים,
ללא אב רוחני ומורה דרך בתורה ובהשקפה טהורה.

כאחד מקטני תלמידיו האחרונים, אמרתי אלקטה באמרי"ם, איזה
תולדות והנהגות ודברי שבח והספד על מו"ר ועט"ר זצוק"ל.

מצוה להפיץ לפרסם בכל אתר ואתר

תולדותיו

מו"ר נולד ביב' בחשון התרצ"א לפ"ק, לאביו הגה"ק המקובל ר' אפרים הכהן זצוק"ל, מתלמידיו המובהקים של מרנא הבא"ח זיע"א, ולאִימו הרבנית תופחה מלכה ע"ה בתוככי ירושלים העתיקה,

ידוע בין זקני ירושלים שנקרא שמו שלום ע"ש רבינו הרש"ש הק' [אולם סיפר לנו שאִימו אמרה לו שכשבוע קודם שנולד ראתה בחלום את הגה"ק ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצוק"ל שהיה חברותא של אביו בתורת הסוד, שהוא בא וישב על מיטתה, ולכן נקרא על שמו. ושאל מו"ר את אמו למה לא נקרא שלמה, ולא אמר התשובה.

וכעת שמעתי מר' ישראל שרת שליט"א שאחיו שאל את מו"ר מדוע לא נקרא שמו על שם מהרש"א אלפנדרי, והשיב לו שמכיון שלאביו ר' אפרים קראו גם אליעזר, אז לכן לא נקרא כך, ושלמה ושלום זה כמעט אותו דבר ולכן נקרא שמו שלום]

עוד נודע שמלבד שמו שלום, נקרא בברית בג' שמות "שלום נעים חי".

כבר משחר נעוריו נכרו בו כשרונותיו הברוכים והתמדתו בתורה, והכל אמרו כי יעדו לגדולות, וכן אביו העיד עליו, כי הוא בעל נשמה מיוחדת. [כפי שהעיד הגרב"צ מוצפי שליט"א בהספדו בלוויה]

בבחרותו למד בישיבת פורת יוסף, והוסמך להוראה ע"י רה"י "המורה" חכם עזרא עטיה זצ"ל כבר בגיל צעיר מאוד.

כשהיה בגיל שבע עשרה לערך, בשנת תש"ח, גלתה הישיבה ממשכנה בעיר העתיקה, והתפזרה בכמה בתי כנסיות בשכונת הבוכרים בירושלים החדשה, וכבר אז מונה ע"י רה"י הג"ר יהודא צדקה זצ"ל, להיות מגיד שיעור בישיבה, ומאז ועד ימיו האחרונים ממש הרביץ תורה ברבים, והעמיד תלמידים לאלפים ולרבבות גדולים בתורה וירא"ש, ומורי הוראות בישראל, כמו"כ היה מלמד דרדקי בת"ת "תורת אהרון" לעדת הבבלים, לאחר שאביו הפסיק מללמד שם [עפ"י דברי הגרב"צ מוצפי שליט"א]

בהגיעו לפרק האיש מקדש, נשא את ביתו של הגה"ק המקובל חכם מנצור בן שמעון זצוק"ל, הרבנית יעל ע"ה, ועשה אתה הסכם בפגישה, שתסכים לחיות חיים בדיוק כמו בבית שגדלה בו, ששם ראתה מסירות נפש לתורה, בצורה לא רגילה והסכימה.

וסיפר שידע גדולתו של חמיו, הגה"ק חכם מנצור בן שמעון זצוק"ל, ע"י שפעם אחת השמש של ישיבת המקובלים "עוז והדר" ר' מימון סודרי ע"ה לא היה יכול להעיר את חכמי הישיבה כדרכו, בכל יום, וביקש ממו"ר שאז היה נער צעיר שיחליף אותו, וסיפר מו"ר שכשהגיע להעיר את חכם מנצור זצ"ל האור בביתו היה דלוק, וישב ועסק בתורה בהתמדה רבה, ומכאן ידע מהי גדלותו העצומה בתורה ומסירת נפשו עליה.

כשהיה אברך צעיר שרר עוני גדול בירושלים, והיה מתפרנס ממלאכת הסת"ם שלמד בבחרותו, כמו כן למד שחיטה בבחרותו, והוסמך ע"י ר' מרדכי מיוחס ע"ה, ראש השוחטים בירושלים דאז.

במשך השנים פתח עם רעו וידידו מנוער, הרה"ג ר' שמעון בעדני שליט"א, את סניף ישיבת פורת יוסף בקטמון, ועמד בראשה, וכשנבנתה הישיבה בעיר העתיקה, העתיק את הישיבה לשם.

דרכו בלימוד

דרכו דרך הקדש הייתה ללמוד עם התלמידים איך לומדים, שהיה אומר לתלמיד לקרוא הגמ' או תוס' ולבאר אותו, ואם לא היה מבאר נכון היה מעיר לו, כך לומדים וכך הוציא מתחת ידיו אלפי תלמידים למדנים מופלגים, היה מחבב מאוד את הרעק"א, והיה מרבה ללמוד את תורתו, וכן אמר לתלמידים שבכל סוגיא יעיינו בדברי הרעק"א. [ודיבר בזה בשבת האחרונה שהיה בישיבה]

גם היה מרבה לעיין בספר "קהילות יעקב" והיה מפלפל בדבריו בשיעור וכן היה מביא דברי הקוב"ש הרבה.

דרכו בשיעור הלכה הייתה, להראות איך לומדים הלכה, והיה לומד מהגמ' ראשונים טור ועד הלכה למעשה, והיה נגד סיפרי קיצורים, אמנם היה אומר שמי שרוצה לדעת הלכה למעשה מה לעשות, שיפתח בן איש חי, אבל לימוד הלכה יהיה בעמל, מהגמ' עד הלכה למעשה.

היה ממריץ את הבחורים ללמוד משנ"ב עם ביאור הלכה ושעה"צ, וכשנשאל מבחור שקשה לו ללמוד ביה"ל, אמר לו שילמד רק משנ"ב לפחות. (שמעתי מהרי"ש שליט"א)

וכשהיה נשאל שאלה בהלכה מבן תורה, היה עונה תפתח שו"ע ותלמד. בהנהגת הישיבה היה מרבה להתייעץ עם הגרא"מ שך זצ"ל, בכל צעד ושעל, על אף שהיה מבוגר היה נוסע, וכן היה מרבה להתייעץ עם הסטיפלער זצ"ל, וכשהיה מזכיר אותם, היה אומר "אני חייתי עם גדולים".

הליכותיו בקודש

ימי חול

סדר יומו היה מתחיל בטבילה במקוה, ולאחמ"כ היה מתפלל שחרית בישיבה, ולאחמ"כ היה מכין השיעור בסדר א', ואחרי זה היה מוסר השיעור כשעה, ומתפלל מנחה גדולה עם הבחורים, וחוזר לביתו ללמוד עד ערבית, ולאחמ"כ היה לומד עד השעות המאוחרות של הלילה. [וכשנשאל מהתלמידים כמה שעות צריך לישן בלילה. השיב, שהוא יושן בין שש לשבע שעות].

תפלה

בתפלה לא היה נוהג להשים הטלית על ראשו, רק מיוצר ועד סוף העמידה היה שם על הראש, וכן כשהיה עולה לתורה. [ושמעתי מהרי"ש שליט"א, דזה היה רק בסוף ימיו, והיה קשה לו, ואמר שלא ילמדו ממנו, אולם בצעירותו, היה מקפיד שכל התפילה הטלית תהיה על הראש, וכן היה מעיר לבחור שלא היה נוהג כך]

בהנחת התפילין היה אומר, שאין שום הפסק לנשק התפילין של ראש לפני הנחתן, ותמה מאוד על מי שכתב כן, מפני שזה שו"ע מפורש.

נשאל מאחד הבחורים, האם יכול להניח תפילין דר"ת קודם החתונה, והשיב שאפשר. [וסיפר שכשהיה בגיל ט"ז, הורה לו אביו ר' אפרים זצ"ל להתחיל להניח ר"ת, וכתבם בעצמו, ובגיל י"ז התחיל להניחם, ואחר שהתחתן, כתב תפילין חדשות כך הורה לו אביו.]

נשאל איך חותם בברכת למינים, והשיב זדים, והוסיף שכך התרגל מילדותו, שהיה מתפלל עם המקובלים שהיו חותמים זדים, ואמר שכן מובא בסידור הרש"ש.

החמיר מאוד שלא ישתמשו בנייר טואלט (המשמש לבית הכסא) בביהמ"ד.

היה אומר שהיוצא מבית הכסא, אין צריך ליטול ידיו בכלי, והקפיד על מי שעשה כך, ואמר כי לא ראינו לגדולים שעשו כן.

פעם שאלתיו האם מותר לשבת על ספסל שיש עליו ספרים, והשיב לי תפתח שו"ע, והשבתי לו שבשו"ע (יו"ד סי' רפ"ב) מדובר על ס"ת, ואמר עדיף שלא.

הקפיד בכל יום לקרוא חוק לישראל אחר תפילת שחרית, וכן הורה לתלמידים, וסיפר שמתי שברח מעיר העתיקה, אחד הספרים שלקח איתו היה חוק לישראל, [ושמעתי מר' ישראל שרת שליט"א שאמר מו"ר, מגיל שבע לא פספסתי אף יום חוק לישראל].

היה נוהג לגמור כל יום את התהילים של אותו יום.

שבת קודש

נהג לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום מתוך ס"ת, עם טו"ת.

בשב"ק היה מחליף כל מלבושיו, כולל הכיפה והמשקפיים,

ושמעתי מהרי"ש שליט"א, שבשנת תש"ח, לאחר שברחו מהעיר העתיקה, וכבר הירדנים נכנסו, נזכר מו"ר ששכח את חליפת השבת שלו בביתו, ובמסי"נ נכנס לקחתה, ומצא שפגע בה רסיס קטן בכפתור, ונשארה שלימה, ושמח שמחה גדולה,

בצהרי יום השבת היה מוסר שיעור במשנ"ב בעיון גדול,

בכל שבת מברכין היה מוסר שיחה בליל שבת, עם דברי מוסר נוקבים ויסודות איתנים בעבודת ה', וכשהיה קורא מאמרי חז"ל או ספרי מוסר, היה בוכה מהתרגשות, ומעצם גודל התביעה של הקב"ה מאיתנו, ויהי המקום לחרדת אלוקים.

היה מורה שאין לפתוח בקבוקים בשבת. [ושמעתי שהיה שבת חתן לנכדו והורה מער"ש לפתוח את כל הבקבוקים]

הורה לבחורים בישיבה שלא להדליק נרות שבת בחדרים (מכיון שחשש משריפה) ויוצאים יד"ח בנרות של הישיבה בחדר האוכל, ונשאל אם אפשר להדליק נרות חשמל בחדרים, והשיב שאפשר, אך לא לברך עליהם.

אחרי הקידוש בלילה וביום היה נוהג לברך על מיני מאפה ופירות כדי להשלים למאה ברכות.

מועדים

ימים נוראים

הימים נוראים במחיצת מו"ר היו לשם דבר, ומשכך רבים הגיעו להסתופף בצילו ובפרט כשהיה עובר לפני התיבה בנעימה רבה ובהשתפכות הנפש.

בצום גדליה חל יום פטירת אביו הגדול, ולכן היה עולה בר"ה תפילת ערבית בב' הימים בנעימה רבה, וכן היה עולה לתפילת מוסף, וכשהיה מגיע לקטעים בתפילה המדברים בעד גלות השכינה וחילול שמו יתברך, היה מתייפח בבכי מר "גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה"...

בפתיחת ההיכל דימים נוראים וכן ברגלים, אמר יג' מידות בכוונה גדולה, ופעמים רבות פרץ בבכי בשעת אמירתן. [ואמר לי שאביו ושאר המקובלים בפורת יוסף היו אומרים יג' מידות בחגים]

בב' ימי ר"ה היתה מתקיימת שיחת מוסר לפני התקיעות, ביום א' דר"ה מו"ר היה מוסר, וביום ב' היה מוסר הרה"ג ר' שמואל בצלאל שליט"א מראשי הישיבה.

היה מקרה לתוקע התקיעות, ולא נהג לומר וידוי בין התקיעות, וכן לא להרהר אפי', ואמר שכן ראה אצל אביו ושאר המקובלים, שלא היו אומרים ולא היו מהרהרים הוידוי. [ושאלתיו האם מי שאומר הוי הפסק, והשיב שזה לא הפסק]

ביוה"כ היה מגיע ידידו מנוער הגר"ש בעדני שליט"א, ושניהם היו משמשים כש"ץ בבגדי לבן כמלאכים ממש, ובכל נדרי הגר"ש בעדני שליט"א היה מברך שהחיינו ואומר הפס', ואח"כ מו"ר רה"י היה אומר הזוהר א"ר שמעון וכו' והתפילה הנאמרת אח"כ בדמעות שלישי, ולפני ערבית מסר שיחה קצרה, עד שיגיע זמן צאה"כ. [וביוה"כ האחרון דיבר על החשיבות לעשות כל דבר לש"ש והקריא המס"י בפי"ז, ואמר, איך לא נעשה כל דבר לש"ש, אחרי שהקב"ה מחיה אותנו כל רגע ודמעות זלגו מעיניו]

עבר לפני התיבה בתפילת מוסף ככהן גדול המשרת לפני ולפנים, וכשהיה מגיע לסדר העבודה היה נשנק מבכי "ובכן היה לאין מחמד כל עין"...

עבר לפני התיבה בתפילת מנחה ולא אמר י"ג מידות ותפילת לעולם ה' רק בריך שמיה.

לפני הנעילה היה הגר"ש בעדני מוסר שיחה, ועובר לפני התיבה, ומתחיל כחצי שעה לפני השקיעה, והיה מו"ר נוהג לעמוד ליד ההיכל בתפילה זו.

בסיום תפילת ערבית של מוצאי היום הקדוש, היה ככהן גדול שיצא בשלום מן הקודש, והיה נוהג לברך ברכת הלבנה במוצאי יוה"כ, ואח"כ רוקד עם הגר"ש בעדני שליט"א ברגש רב, אשרי עין ראתה כל אלה.

בחג שמיני עצרת היה עם הבחורים בישיבה, והיה מרקיד את הבחורים בהתלהבות רבה, והיה מקפיד שלא יחליפו שירים מהר, אלא ישירו כל שיר פעמים רבות ויפנימו את השיר. [ובשמיני עצרת האחרון זכיתי לשהות עימו ורקד עם הגר"ש בצלאל שליט"א בשירת "וטהר ליבנו לעבדך באמת" ודמעות זלגו מעיניו]

בשחרית עלה לתורה לחתן תורה, וקרא בעצמו [שלא כהרגלו] את כל פרשת וזאת הברכה, וכן קרא גם לחתן מעונה ולחתן בראשית.

חנוכה

במסיבת חנוכה שהתקיימה בישיבה, היה מעורר על חשיבות הלבוש של בני תורה ושלא ידמו לרחוב ודיבר בהתעוררות רבה, כי בנפשו היה הדבר.

שובבי"ם

בפרשת משפטים היו עושים שבת תענ"ד כמנהג הישיבה, והיה משתדל לעמוד בקריאת כל ג' ספרי התהילים.

פורים

בשבת זכור עלה מפטיר וקרא בעצמו.

בליל וביום פורים היה קורא המגילה בישיבה, מתוך מגילה שכתב בעצמו.

נשאל האם צריך לקיים פשט דברי השו"ע ולשתות עד שיצא מדעתו, והשיב שמי שיש בכוחו צריך לשתות עד שיצא מדעתו, כפשט מרן השו"ע.

מו"ר בפורים עם תלמידיו נראה במרכז עם גלימת ראש"ל

פסח

לאחר חג הפורים, היה נוסע למפעל מצות הלפרין ביחד עם כמה מתלמידי הישיבה והרבנים, והיה משגיח על כל הנעשה, והיה בודק הכלים בעצמו, ואף בשנה האחרונה הגיע במסירות נפש.

כמו"כ נהג לאפות בעצמו מצות אחר חצות, והוא עצמו היה לש הבצק.

ספירת העומר

היה נוהג שלא להסתפר מערב פסח ועד ערב שבועות כמנהג המקובלים ונשאל האם מי שנוהג כהמקובלים יכול לגלח הזקן ואמר שקיבלנו שלא מגלחים כלל.

היו שנים שהיה עולה למירון בל"ג בעומר, אולם לא היה נכנס לתוך הציון אלא עומד במרפסת כהנים.

שבועות

בליל שבועות הורה לכל הבחורים לקרוא את התיקון בלבד, מכיון שזה מה שתיקנו רבותינו, והיה עומד כל קריאת האידרא רבה.

בשחרית היה עולה, וקורא בעצמו את עשרת הדיברות.

בין המצרים

בחצות היום היה עושה עם כל בני הישיבה והרבנים תיקון חצות.

בליל ט' באב היה עובר לפני התיבה, [מכיון שאותו היום היארציית של אימו] ואח"כ היה חזן בקינות, ובהגיעו להכרזת מנין שנות החורבן היה פורץ בבכי מר.

חופה וקידושין

דעתו הייתה להתחתן מוקדם ככל האפשר, ובחור ששאלו מתי להתחתן, היה מורה בגיל עשרים ואחד, כך קיבל ממרן הרב שך זצ"ל.

דעתו שיש לעשות חדר יחוד, כפשט מרן והרמב"ם, אך התנה זאת בתנאי, שהכלה תכסה ראשה לאחר היחוד בפאה או במטפחת, ואמר שאם אין אפשרות יקנה החתן מבעל האולם את מקום החופה.

נשאל בחתן ששמו כשם חמיו, והורה שיוסיף שם כנהוג, וכן לגבי כלה.

קברי צדיקים

נשאל האם מותר לכהנים להיכנס לקבר רשב"י, והשיב שהגרצ"פ פרנק זצ"ל אמר לו שלא להיכנס, וכן אמר על קבר רחל, וסיפר שאביו היה נכנס לקבר רחל, והיה לומד שם קבלה עם הרח"ש דוויק זצוק"ל.

סיפורים ודברי מוסר והשקפה ששמעתי מפי קודשו

ועוד ממה שמעתי על מו"ר

היה אומר בשיחות "זהו חילול ה' שבחור יוצא לרחוב ולא שקוע בלימוד", ונאה דורש נאה מקיים, שהיה שקוע בלימוד בכל עת, וכן ראיתי כמה פעמים שהיה יוצא מביהמ"ד, לעבר ביתו בישיבה פתאום באמצע הדרך, היה מדבר עם המשב"ק בלימוד בעניינים שונים,

וסיפר לי הגר"פ איפרגן שליט"א שפעם ראה אותו מהלך ברובע, ואמר לו הרב כל הרחוב פה מלא פריצות, איך כב' הולך פה אמר לו אני הולך פה כל יום ולא שמת לי לב, מרוב שקיעותו בלימוד, ועוד סיפר לי הרב הנ"ל, שפעם אמר לו מו"ר אנשים תופסים אותי במדרגות מהישיבה לבית, הם לא יודעים שיש לי סדר בזמן הזה.

פירש הפסוק "אין צדיק אשר יעשה טוב ולא יחטא" שאפי' אם עשה טוב, עשה מצוה, אבל היה בזה נגיעה זה נקרא חטא, וצריך ליענש על זה, והדברים נוראים.

דיבר פעם על מאמר הגמ' "חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם", שע"י שאדם יחשוב בזה כל הזמן, יחדל מלחטוא, והיצה"ר עובד כל

הזמן להוריד מנכבדותו של האדם, וע"י זה מחטיא אותו, והביא הגמ' (קידושין מ' ע"ב) שאומרת שהאוכל ברחוב פסול לעדות, והטעם לזה, מפני שהאדם שאוכל ברחוב הוא בלי דעת, ואמר "זה כמו חמור שהולך ברחוב ואוכל", והיצה"ר מרגיל את האדם שירד מנכבדותו בדברים המותרים, במיני מאכל וכו', עד שיורד מנכבדותו, ואז מכשיל אותו בדברים אסורים רח"ל,

וסיפר שפעם היה בר מצוה לאחד מנדיבי הישיבה, והזמין את הרבנים לבר מצווה, וזה היה באולם ליד הכותל, והאוכל היה בבר שכל אחד לוקח את הצלחת וממלא לעצמו, והיה שם המשגיח של הישיבה דאז ר' אליעזר בן דוד זצ"ל, ואמר למו"ר כב' לא אוכל, וענה לו מו"ר גם אם לא יביאו לי שום דבר, אני לא יאכל, אני לא אוכל ככה, ואם יביאו לי אוכל, ודיבר שהיום בכל חתונה יש בר, וכולם רצים לאכול, ולפעמים גם רבנים וזה בושח וחרפה.

וסיפר שהגר"א סלים שליט"א ר"י מאור התורה פעם עשה בר מצוה לאחד מבניו, ואחד החכמים לקח עוף וחתך אותו, והיה קשה לחתוך ומרוב שהתאמץ עף חתיכה מהעוף, ואמר לו מו"ר שגם בגמ' היה מעשה כזה, ואמר אחד האמוראים תדרוך על העוף ותמשוך, ואמר מו"ר בהלצה לאותו חכם, גם כב' יעשה כך, והזהיר מאוד לשמור על נכבדות, והביא דברי התנא באבות, "איזהו מכובד המכבד את הבריות" ולכאורה מה הקשר, והשיב בשם המפרשים, שברגע שאדם חושב שבשבילי נברא העולם, ובשביל השני נברא העולם אז נעשה מכובד, שלא מזלזל באף אחד.

סיפר לנו שעבר על כל שו"ע אבה"ע במשך שמונה שנים מגיל שבע עשרה עד גיל עשרים וחמש וידע אותו בע"פ עם כל הנושאי כלים. ושאלתיו עם מי למד, ואמר לי שלמד עם ר' יוסף רפול ור' ציון כהן זצ"ל, ולהבדיל עם ר' דוד עטיה שליט"א בנו של חכם עזרא זצוק"ל. ואמר לנו זה חברות אמיתית, במשך שמונה שנים יום יום ללא הפסק

בתורה הקדושה, והוסיף שכשרצה הגאון ר' יהודה מועלם זצ"ל להיבחן לדיינות, בא אליו לפני כן, וביקשו שיבחן אותו על אבה"ע.

סיפר על אביו שרצה ללכת עם משפחתו, שעזבו את בגדד, ומרנא הבא"ח הורה לו שישאר בבגדד, והיה רווק עדיין, וביני וביני נפטר הבא"ח, ואביו נשאר לבד בלי משפחה ובלי אוכל, ואמר לרבינו הבא"ח, אתה אמרת לי להישאר פה תושיע אותי, אני כהן ולא יכול לבוא לקבר שלך... ובאותו יום משפחתו שלחו מברק שהם חוזרים, והיה מעוכב מלהתחתן, מכיון שבבגדד לא היו עוקפים אחים או אחיות, ובגיל שלושים וחמש, נשא אישה את הרבנית תופחה מלכה ע"ה, שהיא היתה בת הרב החסיד ר' יעקב דורי ע"ה. והייתה אז בת עשרים, וסיפר שאימו סיפרה לו, שבאותו יום שהציעו לה את אביו, עשתה צום כדי שירצה אותה.

וסיפר מו"ר מגודל חסידותו, שלא היה אוכל בשר אם לא שבדק כל תהליך השחיטה והבדיקה, וכן לא היה מביא חלב מהשוק, היה לו פרה בחצרו וחלב אותה בכל יום וכו', ושאר הפלגות חסידות, ואמר שהקפיד שכל חתניו יהיו ת"ח מובהקים,

עוד סיפר על אביו שהיה בקי בכל השו"ע בע"פ.

וסיפר שאביו אמר לו בסוף ימיו שבמשך כל ימיו קיבל עליו קבלות ועמד בכולם ואמר לו שניים מהם.

א, ניצול כל רגע ורגע ללימוד התורה.

ב, שמירת הקדושה ושמירת העיניים.

ושמעתי מהרי"ש שליט"א, שפעם אמר מו"ר "מגיל שש שבע חינכו אותי למאוס בעוה"ז".

עוד סיפר שלאביו לא היה ניחא ממנין המכוונים שהתקיים בישיבה, והתבטא אביו בחריפות, שמי יודע אולי כל חורבנה של הישיבה נחרב,

בגלל שלא כיוונו כראוי, והדברים נוראים, ואמר מו"ר היום אין מכוונים, אני זוכר את חכם יצחק כדורי עומד עמידה לפחות שעה.

וסיפר שפעם רצה לעשות כמו אביו, ביום ללמוד פשט ובלילה קבלה, ופתח את ההקדמה של מהרח"ו לעץ חיים, וראה בענוותנותו שלא עומד בתנאים הכתובים שם, ופרש מכך. [ונודע מפי תלמידיו שהיה עורך פדיון נפש מפעם לפעם, ופעם נשאל בפורים האם לומד קבלה והשיב, למה לא... ונודע שבביתו היה כל כתבי האריז"ל והיו משומשים, וסיפר בשיעור, שאביו היה הולך בדרכו של הרש"ש בלימוד תורת הסוד, ופעם היה אחד שבא ודיבר עם אביו, והיה הולך כשיטת התו"ח, ואביו אמר לו אנו קיבלנו רק דרך הרש"ש, עוד אמר שאביו היה אומר שאין בדורינו מי שיכול להתפלפל כדרך התו"ח, וצריך לזה הרבה ירא"ש ומסוכן הדבר, וסיפר שבילדותו היה פותח הרבה את הספר תו"ח, והיו צוחקים עליו ולא הבין למה.] (מתוך קונטרס "אוהב שלום" להגרנ"י אוחנה שליט"א הנד"מ)

עוד סיפר שאביו התחיל ללמוד קבלה בצעירותו, שהיה רווק בבגדד, ובא לפני ר' שמעון אגסי זצוק"ל וביקש ממנו שילמד איתו, וסירב, ואמר לו למדתי מכאן ועד כאן תבחן אותי, ובחן אותו ולמד איתו במשך שש שנים, ואף אחד לא ידע מזה, עד שנודע להבא"ח, וקרא לו ואמר לו שיחדול מללמוד עד שישא אישה, והיה אז בן עשרים ושש.

סיפר שבילדותו היה הולך להתברך מהגה"ק ר' יהודה פתיה זצוק"ל, והיה מברך ושם את ידיו על פניו של המתברך ועל אזניו, והיה עושה כך גם לנשים, ופעם אמר לו חכם אפרים ע"ה, איך כב' עושה כן וענה לו, אני קמיה הקב"ה ואני נזהר מליגוע בה, ואמר לו חכם אפרים שאנשים יכולים ללמוד ממנו, והיה עוד אחד שניסה לחכות את הגר"י פתיה זצ"ל בשכונת בית ישראל, ובא חכם אפרים ומחה בו, ואמר לו אותו אחד אני עושה כמו חכם יהודה פתיה, אמר לו חכם אפרים אתה לא חכם יהודה, ולבסוף בא אותו אחד ללמוד אצל חכם אפרים קבלה, וצעק עליו רשע צא מכאן.

אמר שאביו היה מופלג מאוד בקדושה, ובחתונות היה צועק שלא ירימו את החתן על הכתפיים.

סיפר שבסוף ימיו של אביו סבל מאוד, והיה בביה"ח, והיה בר"ה מנין בישיבת פורת יוסף, והגרע"י היה עולה חזן, וביקש ממו"ר שיהיה התוקע, ואחרי שתקע הלך לביה"ח לתקוע לאביו, ואביו החל לצוות אותו על כסף שיש בבית וכו', ושאל אותו למה כב' מדבר כך, ואמר לו ראיתי מלאך שחור שבא וישב על רגלי, ובאותה שנה צום גדליה חל בשבת ונפטר בשבת.

סיפר מה שסיפר לו אביו על הגה"ק ר' שמעון אגסי זצוק"ל, שהיו לו ג' בנים, ובנו הראשון נפטר בלא בנים, ובנו השני נפטר צעיר, [והגר"ש אגסי חיבר על שמו את הפירוש "בני אהרון" על שער הגילגולים] ואישתו הייתה בת חמש עשרה, והייתה צריכה ייבום או חליצה, ובנו השלישי היה ילד קטן, וחיכו עד שגדל ונעשה נער, ושאל הגר"ש אגסי את חכם אפרים מה לעשות ייבום או חליצה, וענה לו חכם אפרים אני קטן איך אני יענה לך, אמר לו מה שתאמר אעשה, וסיפר שאמר לו אביו שאף פעם לא נרדם באמצע הלימוד, ורק אותו יום נרדם וחלם איזה פסוק שממנו הבין שצריך לייבם, ואמר לגר"ש אגסי וכך עשו.

סיפר שהוריו סבלו הרבה צרות, ואמר שאחותו הייתה גדולה ממנו בתשע שנים, ובינו לבנה היו שישה בנים ובנות, וכולם נפטרו, וממו"ר עד אחיו הקטן, היו כמה בנים שמו"ר הכיר אותם, ונפטרו בגיל קטן, ועם כל זה הוריו חיו תמיד בשמחה.

שמעתי מהגר"ב צ' מוצפי שליט"א, שסיפר ששמע מחכם יהושוע משה ע"ה, שפעם אחת נכנס הבא"ח זיע"א ל"מדרש בית זילכא", כשהיה חכם אפרים נער, ושאל מזה פה ר' אפרים כהן, וקרא לו ואמר לאחר הלימוד תבוא אלי, ובא אליו ושאל אותו בן כמה אתה, וענה לו בן ט"ז שנה, ותמה רבינו הבא"ח בן ט"ז שנה רווק וכזה קדוש??!! ואמר הבא"ח שבאותו לילה ניגלו אליו מין השמים, ואמרו לו שיזהיר את חכם אפרים

שימשיך לזהר בקדושתו, כי עתידים לצאת ממנו פירות גדולים לדורות הבאים.

סיפר שהיה חופש בישיבה פעם בכל חודש ניסן, ושנה אחת התחיל מאחרי פורים ללמוד הלכות שחיטה, והלך להיבחן אצל ר' מרדכי מיוחס ע"ה שהיה ראש השוחטים בירושלים, ובחן אותו בכל ההלכות, ואמר לו בא נראה אם אתה יודע לבדוק, והלך והביא סכין והשחית אותו ובדק, והביא להגר"מ מיוחס ואמר לו אני מרגיש פה פגימה, אמר לו נכון, עכשיו נלך לראות איך אתה שוחט, והלכו למקום השחיטה, ושחט כמה עופות, וראה ששחט טוב ונתן לו תעודה, ואח"כ רצה ללמוד שחיטת בקר, ואמר לו הגר"מ מיוחס אני זקן ואין לי כח.

עוד סיפר שהיה הולך עד חדרה להביא עופות לישיבה, מכיון שבכל שאר המשחטות היו עושים שישים עופות בדקה, ולא היו בודקים טוב, ואיפה שהלך הסכים לעשות עשרים ושמונה עופות בדקה, ואז יש יותר אפשרות לבדוק, ובשביל הבשר היה הולך לבית מטבחים, לבדוק את הבהמה שתצא חלק מתחילה ועד סוף, ופעם חיכה עשרים ושבע בהמות עד שיצא חלק.

סיפר שהיה מדבר הרבה בלימוד עם הסטייפלער, וכידוע שהיה כבד שמיעה, וראה פעם שבשעת החזרה עונה ברוך הוא וברוך שמו, ושאל אותו איך כב' שומע החזן, והשיב לו מה שצריכים לשמוע שומעים.

פעם קיבל ממאן דהו ספר "בצור ירום", (פירוש על הספה"ק תניא מהרי"מ אברג'ל זצוק"ל) ואמר לנו בנערותי הייתי לומד בספר התניא, זה ספר נורא מאוד.

סיפר שהיה ב' כיתות בישיבת פורת יוסף, כיתה אחת לימד חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, וכיתה השניה לימד חכם משה עדס זצ"ל, ופעם אחת חלה ר' משה עדס זצ"ל, וביקש הגר"י צדקה זצ"ל ממו"ר שיחליף אותו, ויום אחד חלקו בדברי התוס', ושאל מו"ר את חכב"צ הפירוש של כב' לא מסתדר במילים של תוס', והשיב לו חכב"צ אני פירשתי עפ"י טור

מפורש, וענה לו מו"ר בהלצה "יוסיף דעת יוסיף מכאוב" ואמר שהתלמידים הלכו לחפש מי צודק, ומצאו משמרות כהונה שהבין כדבריו.

סיפר על קירבתו למרן הגרע"י שהיה יושב בהפסקת הצהריים באוצר הספרים של הישיבה והיה לומד חברותא במס' שבת והגרע"י זצ"ל היה עומד ומעיין בספרי השות"ם שאז היה מכין את השיעור שהיה מוסר בבן איש חי ופעם אחת אמר להם אני רואה שאתם לומדים טוב וישב ולמד איתם וסיפר שהיה לומד איתם ותוך כדי הלימוד היה אוכל ארוחת צהריים והיה אוכל לחם כמעט שלם וחצי חבילת חמאה כל יום אותו אוכל והתחיל איתם מדף יג' והמשיך איתם עד דף קכד' ובאותו זמן התחתן.

עוד סיפר על מרן הגרע"י זצ"ל, שהגר"י כדורי, עשה בר מצוה לבנו ר' דוד ע"ה, ואישתו הלכה לשם, והלכו וקראו לו שיבוא שאשתו מחכה לו, אמר למה היא באה, מי אמר לה לבוא, מרוב חשקו בתורה.

וסיפר שאביו שאל את חכם אברהם פטאל זצ"ל, חמיו של מרן, האם הוא מרוצה מחתנו, ענה לו לקחנו ספר תורה ושמנו אותו בארון, אמר לו ר' אפרים עדיו לגדולות אני מבטיח לך.

וסיפר שפעם בא עם אביו לבקר את מרן הגרע"י זצ"ל, והיה חי בצפיפות נוראה, ולא היה מקום להכניס כסא, וכל פעם שרצו לאכול היה צריך לקפל המיטה ולהכניס השולחן, והיה אביו משגיח על הגרע"י כבבת עינו ממש.

וסיפר מה שידוע שלפני כעשרים שנה, רצו לעשות קריעה על פסקו של הגרע"י זצ"ל בענייני גירות, ורצו לעשות עצרת גדולה, ובאותו בוקר הלך מו"ר וניסח מכתב, והלך לביתו של הגרע"י ורצה שיחתום עליו, והגרע"י סרב לחתום, וכן בני ביתו סירבו שיחתום, ואחרי עשר דקות חזר שוב למרן וסירב, ואחר עשר דקות חזר עוד הפעם להגרע"י זצ"ל והסכים לחתום, ולקח מו"ר המכתב והראה זאת לעדה החרדית

והסכימו, ואח"כ הלך להגרי"ש אלישיב זצ"ל, והראה לו המכתב והסכים, וכך נמנע ביזוי הקודש, ואמר מו"ר שאמר לו הגרע"י זצוק"ל בסוף ימיו, עכשיו אני רואה שאתה אוהב אותי יותר מכולם.

סיפר לי ר' אביגד בן סעדון שליט"א, שסיפר לו מו"ר שבנערותו פעם הגיע לישיבה סוחר ספרים, ומו"ר ור' יוסף רפול ע"ה קנו ביחד ספר "מראה הילדים", ושם מובא החשבון לעשות אם בני הזוג יצליחו בנישואיהם או לא ח"ו, וסיפר מו"ר שעשו את החשבון על רבני הישיבה דאז, ויצא שכולם כלל לא מתאימים, ומכאן שאין ללמוד מזה כלל.

פעם שאלו בחור, האם יכול ללמוד שער היחוד בחובת הלבבות, והשיב שיכול ללמוד, רק אם לא מבלבל אותו.

נשאל פעם מה מברכים על ביסלי, ואמר איני יודע מה זה, ולמחרת הביאו לו, והתבונן ברכיבים, ואמר שברכתו מזונו.

ידוע שמו"ר היה נגד ההימנון הציוני הנקרא "שירת התקוה", ופעם התבטא ואמר זה "שיר מטומטם", וסיפר לי הרפ"א שליט"א שבהכתרת הראש"ל ר' אליהו בקשי דורון זצ"ל, המנחה אמר שכעת ישירו שירת התקוה, ובדיוק מו"ר היה במדרגות של ביהכנ"ס ריב"ז, ושמע זאת ושאג מנהמת ליבו לא לשיר לא לשיר.

שמעתי מהרי"ש שליט"א, שפעם שמע את מו"ר אומר להגר"ש בצלאל שליט"א, אני כבר שבועיים לא נרדם מקושיא, אני רק מנמנם!!!

באחרית ימיו סבל מאוד ברגליו, והיה מגיע לשבת מברכין לישיבה וכן למסור שיעורים ושיחות מידי פעם במסירות נפש, ומרוב כאביו לא היה יכול לעלות על מיטה כמה פעמים, והיה יושן על כיסא, ובשבת מברכין אב הגיע לישיבה, ומסר שיעור בצהרי יום השבת בחשק רב, ואמר לאחד הבחורים בסוף השיעור לא עליתי על המיטה בשביל למסור את השיעור,

ויש עוד מה להאריך במעשיות ולא עת האס'ף המעש'ה ועוד חזון
למועד בעזה"י. ויה"ר שיאמר השי"ת די לצרותינו ונזכה בקרוב לביאת
גוא"צ ולתחיית המתים אכי"ר.

החותם בצער ובדמע רב אחד מקטני תלמידיו בשנה האחרונה.

נ.ב. כל הנכתב כאן הוא על דעת הכותב בלבד.

השתדלנו לעמוד על דיוקם של דברים והשי"ת יצילנו משגיאות

"אוי לספינה שאבד קברניטה"

"סעו המה למנוחות עזבו אותנו לאנחות"

ת.נ.צ.ב.ה.

